

CENTRE FOR EUROPEAN VOLUNTEERING (CEV)

RICHTLIJNEN VOOR ONLINE VRIJWILLIGERSWERK

Deze richtlijnen zijn bedoeld voor organisaties en iedereen die een initiatief leidt en online vrijwilligers overweegt – of actief inzet. Ze willen beknopte richtlijnen geven over de volgende hoofdzaken: het maken van goede keuzes of online vrijwilligers geschikt zijn voor de beoogde doelen en taken; online vrijwilligers werven op een veilige en duurzame manier; en het beschermen van vrijwilligers en de organisatie/initiatief door een veilige digitale ruimte voor hun activiteiten tot stand te brengen, rekening houdend met cyberbeveiliging en onlineveiligheid. Raadpleeg het E-vrijwilligershandboek voor een uitgebreider overzicht van online vrijwilligerswerk.¹

¹ *E-volunteering Handbook: A Practical Guide For Individuals, Institutions And Organizations Who Want To Use New Technologies And Tap Into Virtual Communities To Make A Difference (ISBN 978-83-933936-5-7)*

I. INTRODUCTIE VAN ONLINE VRIJWILLIGERSWERK

In dit document verwijst online vrijwilligerswerk naar activiteiten die worden uitgevoerd <<door vrijwilligers online, via computers, smartphones of andere draagbare apparaten, en vaak van veraf>>². Andere termen die voor dergelijke activiteiten worden gebruikt, zijn onder meer e-vrijwilligerswerk, virtueel vrijwilligerswerk, micro-vrijwilligerswerk, crowdsourcing of vrijwilligerswerk via internet. Er zijn veel taken die door online vrijwilligers kunnen worden uitgevoerd, zoals, maar niet beperkt tot:

- Vertaling, ondertiteling
- Ontwikkelen en bewerken van websites
- Communicatietaken zoals het redigeren en schrijven van artikelen, posts, blogs, persberichten, nieuwsbrieven
- Ondersteuning bieden bij marketingtaken Beheren van social media accounts Ontwikkelen van online materialen
- Grafisch ontwerpen
- Counseling, online expertise aanbieden Begeleiding en mentoring
- Online campagnebeheer en campagnes
- Het modereren en beheren van chats, hotlines.

Voor informatie over de geschiedenis en ontwikkeling van het fenomeen online vrijwilligerswerk, zie bijlage 1.

²J. Cravens, S.J. Ellis: *The Last Virtual Volunteering Guidebook: Fully Integrating Online Service into Volunteer Involvement*, (2014); accessed 18 July 2019

II. ONLINE VRIJWILLIGERS BETROKKEN

2. 1. HEBT U ONLINE VRIJWILLIGERS NODIG OM UW ORGANISATIE OF INITIATIEF TE ONDERSTEUNEN?

Online vrijwilligers kunnen bijdragen aan de activiteiten van uw organisatie door alledaagse taken uit te voeren, zoals het beheren van uw sociale-mediasite of helpen bij projectgerelateerde activiteiten. In beide gevallen is het belangrijk om uw organisatie goed voor te bereiden voordat u online vrijwilligers inschakelt.

Ten eerste is het essentieel om te beoordelen of online vrijwilligers geschikt zijn voor de vereiste taken en de gewenste doelstellingen kunnen realiseren. De beste manier om dit te doen, is door na te denken over het werk en de projecten waarop u zich richt. Schrijf op wie voor welke taak verantwoordelijk is, wat de planning en deadlines zijn en welke taken en tussenstappen aan vrijwilligers kunnen worden gedelegeerd.

De volgende stap is om te beslissen welke van deze taken (bijvoorbeeld administratieve, creatieve, communicatiegerelateerde taken of advisering, fondsenwerving, enz.) kan geheel of gedeeltelijk online worden uitgevoerd door online vrijwilligers. Houd er rekening mee dat als uw organisatie besluit om met online vrijwilligers in zee te gaan, het ook tijd moet vrijmaken voor het beheer ervan. Afhankelijk van de aard van de geïdentificeerde taken en projecten, moet de online vrijwilligersmanager plannen om ten minste één tot twee uur per week te besteden aan het begeleiden en ondersteunen van elke online vrijwilliger. Net als al het nieuwe personeel hebben online vrijwilligers begeleiding en ondersteuning nodig, vooral aan het begin van hun plaatsing.

Zodra geschikte taken voor toekomstige online vrijwilligers zijn geïdentificeerd en voordat een wervingsproces wordt gestart, moet de organisatie een online vrijwilligersbeleid ontwikkelen. Dit is essentieel om de vrijwilligers, de organisatie en de begunstigden van de actie(s) te beschermen. Een online vrijwilligersbeleid helpt u er ook voor te zorgen dat u het maximale uit de tijd en inspanningen van de vrijwilligers haalt. In het beleid moet worden opgenomen hoe de vrijwilligers zullen worden geworven en beheerd en hoe hun inbreng zal worden geëvalueerd. Hoewel grotendeels de stappen worden gevolgd die zijn vastgesteld voor persoonlijke vrijwilligers, moeten er speciale voorzieningen worden getroffen met betrekking tot online beveiliging en veiligheid:

- Vaststellen van de ware identiteit van online vrijwilligers: heb je de persoon ontmoet? Ken je iemand die dat heeft? (zie sectie Online vrijwilligers werven)
- Hoe de beveiliging en veiligheid van de vrijwilligers, de organisatie en de begunstigde te waarborgen
- Hoe u met succes online vrijwilligers kunt opleiden en/of ervoor kunt zorgen dat zij over de nodige kwalificaties en/of vaardigheden en kennis beschikken om hun verantwoordelijkheden te vervullen
- Hoe de activiteiten van de online vrijwilligers volgen en de nodige ondersteuning bieden (rapporteren over taken en delen van informatie).

2.2 ONLINE VRIJWILLIGERS WERVEN

Het is belangrijk om te overwegen of u de online vrijwilligers persoonlijk zult ontmoeten of dat u alleen online contact met hen zult hebben tijdens het wervingsproces, omdat dit zal bepalen welk proces en welke methode het beste kan worden toegepast.

Wanneer online vrijwilligers worden geworven via persoonlijk contact en interviews, kan het wervingsproces grotendeels de traditionele wervingsprocedure voor vrijwilligers van uw organisatie weerspiegelen. Er moeten echter andere factoren in aanmerking worden genomen bij het online werven van vrijwilligers.

Zodra uw organisatie een online vrijwilliger heeft gevonden die geschikt is voor de vereiste rol, moeten de voorwaarden van de samenwerking, taken en verantwoordelijkheden worden besproken en overeengekomen. Aan online vrijwilligers kan worden gevraagd een basiswerkplan in te vullen dat kan worden gebruikt voor het bewaken van hun voortgang of rapportagedoeleinden. Dit kan persoonlijk, telefonisch of online. Als het niet mogelijk is om de vrijwilliger persoonlijk te ontmoeten, is het een goed idee om video-interviews te houden via Skype, Zoom of een andere videoconferentietool.

Het is een goede gewoonte om potentiële vrijwilligers om een **referentie te vragen en om de toekomstige vrijwilliger online te verwijzen via andere vrijwilligers of erkende organisaties in hun land of locatie en hen misschien te vragen om namens u persoonlijk een vergadering te houden**. Zo ontstaat er ook een netwerk dat van pas kan komen bij eventuele samenwerking en ondersteuning in de toekomst of bij problemen.

In gevallen van online vrijwilligerswerk waarbij specifieke expertise vereist is, bijvoorbeeld architectonisch ontwerp of vrijwilligerswerk met kwetsbare groepen, waaronder kinderen, moet het wervingsproces bijzondere aandacht besteden aan het **controleren van de identiteit van een vrijwilliger** en **het vragen om een bewijs van kwalificaties en expertise**. De organisatie moet een strafrechtelijk antecedentenonderzoek eisen in gevallen waarin de bescherming van kwetsbare groepen essentieel is en voor bepaalde taken zoals activiteiten met kinderen, activiteiten met een hoog risico of taken waarvoor specifieke kwalificaties vereist zijn. Het aanvragen van strafbladcontroles voor alle online vrijwilligers is een goede gewoonte, maar moet naar goeddunken van de organisatie zijn op basis van een geschikte risicobeoordeling en rekening houdend met lokale praktische zaken, d.w.z. een kosten-batenanalyse en de tijd die nodig is om het certificaat te verkrijgen.

Bijkomende risicofactoren die betrokken zijn bij het online wervingsproces voor vrijwilligers zijn onder meer valse identiteiten, valse kwalificaties, misbruik van de bevoegdheid om toegang te krijgen tot gegevens en misbruik van informatie. Al deze potentiële risico's kunnen zowel het project als de begunstigen van de actie schaden en de betrokken organisatie als geheel negatief beïnvloeden. Om dergelijke problemen te voorkomen, moet uw organisatie een veilig wervingsproces volgen door goed te letten op eventuele alarmerende factoren die zich kunnen voordoen bij de selectie van online vrijwilligers. Het is verstandig om snel online te zoeken naar alle potentiële kandidaten, hun sociale media-accounts te controleren, om academische of professionele referenties te vragen en te onderzoeken of ze al dan niet een strafblad hebben, zoals eerder vermeld.

Er moet voor worden gezorgd dat alle online verstrekte documentatie kan worden geverifieerd en geverifieerd.

De volgende vragen moeten tijdens het wervingsproces worden besproken en overeengekomen, aangezien het uiteenzetten van de verwachtingen, communicatiemethoden en planning allemaal de sleutel zijn tot een succesvolle online plaatsing van vrijwilligers:

- Hoe vaak en met welke middelen houden vrijwilliger en vrijwilligersmanager contact?
- Hoe zullen vrijwilligers contact opnemen met de vrijwilligersmanager?
- Hoe zullen de online vrijwilligers met elkaar in contact komen en met elkaar in contact blijven? Welke communicatiemiddelen zullen ze gebruiken?
- Hoe worden taken verzonden/gecommuniceerd?
- Welk schema krijgt de vrijwilliger?
- Wat zijn de verwachtingen van zowel de vrijwilligers als de organisatie?

Noteer alle mondelinge afspraken die met elke vrijwilliger zijn gemaakt en deel deze in de ontvangstbevestiging en akkoordverklaring. Hoewel de normen voor het betrekken van online vrijwilligers bij uw organisatie de basisstappen van werving en beheer van vrijwilligers moeten volgen, moeten ze nog grondiger zijn om de extra risicofactoren die ermee gepaard gaan, tegen te gaan.

Zie bijlage 2 voor meer informatie over het werven en beheren van online vrijwilligers.

2. 1. AANSPRAKELIJKHEID VAN ONLINE VRIJWILLIGERS EN ORGANISATIES EN WETTELIJKE IMPLICATIES

Afhankelijk van de nationale jurisdictie van de betrokken organisatie, kan de nauwkeurigheid of betrouwbaarheid van enig advies, mening, communicatie of andere informatie verstrekt door een online vrijwilliger, die in communicatiemateriaal of online verschijnt, de verantwoordelijkheid van de organisatie worden op basis van het feit dat de vrijwilliger staat onder toezicht van genoemde organisatie. Alle moeilijkheden die voortvloeien uit mogelijke fouten of uit het vertrouwen van de begunstigen op onjuiste adviezen of verklaringen kunnen op de organisatie vallen als de online vrijwilliger handelde binnen de reikwijdte van zijn verantwoordelijkheden toen het incident zich voordeed. Daarom is het belangrijk om vooraf na te gaan hoe een vrijwilligersverzekering, als deze in uw land beschikbaar is, kan worden gebruikt voor online vrijwilligers. Als het mogelijk is, kan het op de lange termijn voordelig zijn om online vrijwilligers op te nemen in de aansprakelijkheidsverzekering van de organisatie. Daarnaast kan het toevoegen van een aansprakelijkheidsclausule aan de vrijwilligersovereenkomst een goede manier zijn om de blootstelling van de organisatie aan financiële en juridische risico's te beperken.

III. ONLINE VEILIGHEID

Online beveiliging verwijst naar technische kwesties zoals het beschermen van online opgeslagen informatie en andere aspecten van cyberbeveiliging. Dit is met name belangrijk voor vrijwilligersfuncties waarbij campagne wordt gevoerd.

Hieronder vindt u een lijst met richtlijnen die uw organisatie kunnen helpen bij het veilig opzetten en beheren van een vrijwilligersproject in de digitale omgeving.

3.1. CYBER/INTERNET/COMPUTERBEVEILIGING: BESCHERMING TEGEN HACKING

Natuurlijk belichten online vrijwilligerswerk en het beheren van online vrijwilligers problemen met betrekking tot online veiligheid en cyberbeveiliging. Het internet is een geweldig hulpmiddel dat uw organisatie kan helpen het verschil te maken door online vrijwilligers te betrekken. Er zijn echter enkele cyberbeveiligingstools die ondersteuning bieden bij het betrekken van online vrijwilligers. Het is de verantwoordelijkheid van jouw organisatie om de online vrijwilligers digitaal voor te bereiden op hun taken.

Een punt dat besproken en overeengekomen moet worden, is of uw organisatie aansprakelijk is voor computervirussen, computerstoringen of digitale problemen die zich voordoen tijdens of als gevolg van online vrijwilligerswerk.

3.2. GEGEVENS STELLEN

Er moet rekening worden gehouden met **auteursrechtelijke** kwesties. Hoewel het creëren van originele online inhoud soms een uitdaging kan zijn, vooral onder tijdsdruk, is het belangrijk dat uw vrijwilligers zich ervan bewust zijn dat plagiaat en het stelen van media-inhoud problemen kunnen veroorzaken voor uw organisatie. Er zijn talloze stockfoto-bibliotheken online die voor iedereen toegankelijk zijn. Bovendien zijn er zeer nuttige websites die u en uw online vrijwilligers kunnen helpen originele inhoud te creëren zonder inbreuk te maken op auteursrechten. Bewustwording van en naleving van de auteursrechtwetgeving moet, indien van toepassing, deel uitmaken van de vrijwilligersovereenkomst. Er moet ook overeenstemming zijn over wie het auteursrecht heeft op het materiaal dat door de vrijwilliger is ontwikkeld, d.w.z. de organisatie of de vrijwilliger.

De **GDPR-regelgeving** is een van de belangrijkste gegevensregelgeving waaraan zowel de organisatie als de online vrijwilligers zich moeten houden. GDPR staat voor de General Data Protection Regulation (EU) 2016/679 (GDPR), dit is wetgeving van de Europese Unie (EU) die gericht is op de bescherming van de gegevens en privacy van burgers van de EU en de Europese Economische Ruimte (EER). Het geeft EU-burgers controle over hun persoonlijke informatie. Elke activiteit waarbij een vrijwilliger de persoonlijke gegevens van personen die binnen de EU woonachtig zijn, verzamelt, organiseert, bijwerkt of ermee werkt, moet dus voldoen aan de GDPR. Aangezien uw organisatie (hopelijk) al de GDPR-procedures volgt, zijn er geen extra stappen vereist, behalve ervoor te zorgen dat de vrijwilliger de GDPR-nalevingsrichtlijnen van uw organisatie volgt. Het wordt aanbevolen om het belang van dit onderwerp tijdens de training te benadrukken en een GDPR-checklist voor de vrijwilligers op te stellen die ze kunnen volgen tijdens hun plaatsingen.

3.3. WACHTWOORDEN

Voor veel plaatsingen is het misschien niet nodig dat de online vrijwilliger toegang heeft tot het interne besturingssysteem van de organisatie. U kunt een plaatsing zelfs zo ontwerpen dat ze dat niet hoeven te doen door bijvoorbeeld een gedeelde Google Docs-site op te zetten die specifiek is voor de betreffende taak. Als vrijwilligers toegang nodig hebben tot een intern organisatiesysteem, is het een goede gewoonte om hen te vragen een aanvullend ICT-beleid voor acceptabel gebruik te ondertekenen dat informatie bevat over het gebruik van wachtwoorden.

Wachtwoorden zijn een van de belangrijkste beveiligingsmaatregelen om te overwegen bij het inschakelen van online vrijwilligers. In het begin kan het delen van toegang tot online platforms, communicatiekanalen of databases met online vrijwilligers ontmoedigend zijn. Door deze paar tips te volgen, kunt u deze stap echter zowel gemakkelijk als veilig maken. Ten eerste moet u ervoor zorgen dat de gebruikte wachtwoorden veilig zijn. Stel een veilige en sterke wachtwoordlijst op. Veilige wachtwoorden zijn moeilijk te raden! Houd bij het aanmaken van een veilig wachtwoord voor uw organisatie en uw online vrijwilliger rekening met het volgende:

- Gebruik geen persoonlijke gegevens zoals de naam van de organisatie, het project of de vrijwilliger, datum, adres
- Gebruik een combinatie van hoofdletters en kleine letters en speciale tekens
- Wijzig wachtwoorden regelmatig.

Zorg ervoor dat uw vrijwilliger het wachtwoord niet opslaat in een browser met functies voor het onthouden van wachtwoorden, vooral als meer dan één persoon toegang heeft tot de laptop/computer. Het kan verschillende problemen veroorzaken, variërend van identiteitsdiefstal of gegevensverlies tot het verlies van websites en socialemediakanalen.

Opmerking: het gebruik van een met een wachtwoord beveiligd platform of hulpmiddel moet altijd worden beperkt tot die online vrijwilligers die een overeenkomst hebben ondertekend en toestemming en wachtwoorden hebben gekregen om toegang te krijgen tot de gegeven informatie of site. In de gedragscode/vrijwilligersovereenkomst moet worden benadrukt dat elke vrijwilliger verantwoordelijk is voor het geheimhouden van de inlog- en toegangsgegevens die met hem worden gedeeld en het wachtwoord dat hij voor de organisatie heeft aangemaakt. Vrijwilligers dienen de organisatie onmiddellijk op de hoogte te stellen van elk ongeoorloofd gebruik van hun registratie of wachtwoord.

IV. ONLINE VEILIGHEID

Online veiligheid gaat over het creëren van veilige online ruimtes, het machtigen van vrijwilligers en het beschermen van hen tegen cybergeweld, terwijl tegelijkertijd iedereen wordt beschermd met wie ze online in contact kunnen komen tijdens hun vrijwilligerswerk.

Het is bekend dat online communicatie, met name schriftelijke communicatie, niet hetzelfde is als face-to-face mondelinge communicatie.³ Om deze reden is meer zorg nodig dan bij mondelinge discussies en uitwisselingen nodig zou zijn om te voorkomen dat woorden en zinnen worden gekozen die mogelijk schadelijk kunnen zijn. Verder spreekt het voor zich dat online vrijwilligers zich op een verantwoordelijke manier dienen te gedragen die de reputatie van de organisatie of het initiatief waarvoor zij zich inzetten in stand houdt en opbouwt. Het is aan te bevelen dat de organisatie tijdens het trainingsproces de vrijwilliger kennis laat maken met de regels en richtlijnen van 'netiquette' (internetetiquette).⁴

³Roger L. Cayer and Renee K. Sacks, 'Oral and Written Discourse of Basic Writers: Similarities and Differences', *Research in the Teaching of English*, vol. 13, no. 2, 1979, pp. 121-128.

⁴Jayne Cravens, Susan J. Ellis, *The Last Virtual Volunteering Guidebook: Fully Integrating Online Service into Volunteer Involvement*, chapter 11, p.62.

4.1 . ONLINE IDENTIFICATIE

Het identificeren en bevestigen dat een persoon online is wie hij beweert te zijn, is moeilijk. In sommige contexten is het zelfs niet gewenst of noodzakelijk, vooral in forums die anonieme interactie door gebruikers toestaan en vereisen, zoals die gericht zijn op mensen met specifieke uitdagingen die ze privé en vertrouwelijk willen houden. Bijv. hulpforums voor mensen met een eetstoornis. Hoewel de organisatie niet per se hoeft te weten wie online platforms gebruikt en om hulp, ondersteuning of advies vraagt, is het toch belangrijk ervoor te zorgen dat de betrokken vrijwilligers duidelijk worden geïdentificeerd en kunnen bewijzen dat ze over de nodige certificering of kwalificaties beschikken.

Vertrouwelijkheid is essentieel bij elke activiteit die als online vrijwilliger wordt ondernomen. In het bijzonder moeten online vrijwilligers die adviesforums, hotlines, enz. beheren, de vertrouwelijkheid van persoonlijke en bevoorrechte informatie respecteren en handhaven, zelfs nadat de vrijwilligersovereenkomst is beëindigd. Ze mogen nooit, zonder toestemming, direct of indirect, de persoonlijke informatie van begunstigen of andere vrijwilligers of de interne aangelegenheden van de organisatie bekendmaken aan een persoon of medium.

4. 2. NEGATIEF OF ONGESCHIKT GEDRAG EN CYBER PESTEN

Online vrijwilligers kunnen verschillende vormen van online misbruik ervaren, zoals cyberpesten, cyberintimidatie, cyberstalking, aanzetten tot haat en trollen. Het is een goede gewoonte om vrijwilligers op te leiden om deze situaties te herkennen en te leren hoe ze erop moeten reageren. Door uw online vrijwilligers te voorzien van vaardigheden en kennis over hoe te reageren op negatief gedrag en cyberpesten, wordt niet alleen uw online vrijwilliger beschermd, maar wordt ook de veiligheid van alle internetgebruikers gegarandeerd en draagt het bij aan de bescherming van de mensenrechten online.

Het is belangrijk dat uw online vrijwilligers weten dat uw organisatie er is om hen te helpen in geval van problemen of moeilijkheden. Het is echter essentieel dat ze bewijs verzamelen in de vorm van screenshots en ander bewijs van problemen waarmee uw organisatie misbruik aan autoriteiten kan melden en de verwijdering van beledigende inhoud kan versnellen.

De acties van cyberpestkoppen vormen meestal een schending van de servicevoorwaarden van de website. Sociale mediaplatforms hebben bijvoorbeeld hun eigen procedures voor het melden, dus zorg ervoor dat uw online vrijwilligers die deze websites mogelijk gebruiken, bekend zijn met de stappen en mechanismen die ze moeten nemen om online misbruik en intimidatie te melden. Uw organisatie kan ook verdere gevallen voorkomen door de cyberpestkop te blokkeren.

Voor de zekerheid loont het de moeite om bedreigingen met schadelijke en ongepaste seksuele berichten aan de politie of andere autoriteiten te melden, aangezien deze gevallen vaak wettelijk worden vervolgd.

Veel Europese landen hebben hun eigen nationale rapportagesystemen en ondersteuningsnetwerken opgezet voor slachtoffers van cyberpesten en online haatzaaiende uitlatingen. Bijv.: Op de website van de No Hate Speech Youth Campaign van de Raad van Europa vindt u een overzicht van de nationale meldingsprocedures voor tal van landen.⁵

Helaas is er geen enkele, universele en concrete manier om cyberpesten en online haatzaaien aan te pakken. Uw organisatie moet er echter voor zorgen dat er maatregelen en procedures zijn om met dergelijke gevallen om te gaan en dat online vrijwilligers hiervan op de hoogte zijn. Ze moeten ook regelmatig worden herzien en zo nodig worden bijgewerkt.

⁵ *No Hate Speech Youth Campaign* [https://www.coe.int/en/web/no-hate-campaign/reporting-to-national-bodies#{%2237118627%22:\[8\]}](https://www.coe.int/en/web/no-hate-campaign/reporting-to-national-bodies#{%2237118627%22:[8]})

V. CONCLUSIE

Online vrijwilligers kunnen een grote aanwinst zijn voor elke organisatie of initiatief en het volgen van deze richtlijnen kan bijdragen aan een succesvolle betrokkenheid. Kijk voor meer tips en nuttige informatie op:

- Jayne Cravens and James Stewart: Internet-mediated volunteering in the EU. Its history, prevalence, and approaches and how it relates to employability and social inclusion (2014)
- J. Cravens and S.J. Ellis: The Last Virtual Volunteering Guidebook: Fully Integrating Online Service into Volunteer Involvement, (2014)
- E-volunteering Handbook: A Practical Guide For Individuals, Institutions And Organizations Who Want To Use New Technologies And Tap Into Virtual Communities To Make A Difference (ISBN 978-83-933936-5-7)

VI. BIJLAGEN

BIJLAGE 1: DE GESCHIEDENIS VAN ONLINE VRIJWILLIGERSWERK

In de afgelopen jaren is online vrijwilligerswerk een veelgevraagde dienst geworden. Websites en organisaties bieden en promoten korte en lange termijn vrijwilligersfuncties voor een verscheidenheid aan projecten, variërend van vertaalwerk tot website-ontwikkeling tot online counseling. Je zou denken dat deze kansen het gevolg zijn van de snelle ontwikkeling van digitale technologie in de afgelopen vijf tot tien jaar, maar dit is niet het geval. Ellis en Cravens (2000) wijzen erop dat het eerste online vrijwilligersproject al in 1971 begon toen Project Gutenberg beroemde literaire werken van auteurs als Charles Dickens, Mark Twain en Jane Austen wilde digitaliseren, wiens romans werden uitgetypt en nagekeken. gelezen door online vrijwilligers over de hele wereld. Naarmate het internet steeds toegankelijker werd, ontstonden er nieuwe⁶ online initiatieven.

Ellis en Cravens vermelden dat Impact Online, een in Amerika gevestigde non-profitorganisatie, in 1995 online vrijwilligerswerk promootte. online vrijwilligers inschakelen. Om dit te verhelpen, startte Impact Online in 1996 het Virtual Volunteering-project dat tot doel had:

onderzoek virtueel vrijwilligerswerk en promoot het bij organisaties. Dit initiatief werd later omgevormd⁷ tot een vrijwilligersmatchingplatform genaamd VolunteerMatch.

⁶ S.J. Ellis and J. Cravens, 'Virtual Volunteering Guidebook: How to Apply the Principles of Real-World Volunteer Management to Online Service', (2000).

⁷ S.J. Ellis and J. Cravens, 'The LAST Virtual Volunteering Guidebook', (2013).

Met het steeds toegankelijker worden van internet, groeide het aantal door internet gemedieerde vrijwilligersinitiatieven waar mensen zich bij konden aansluiten. Tegen het einde van de 20e eeuw merkte het Virtual Volunteering-project bijna 100 organisaties op die wereldwijd online vrijwilligerswerk aanbieden. Hoewel er in Europa slechts vijf online vrijwilligerswebsites zijn gevonden, lijkt het waarschijnlijk dat er meer vrijwilligers waren die daadwerkelijk online taken en verantwoordelijkheden uitvoerden.⁸

De online vrijwilligerswebsite van de United Nations Volunteers, misschien wel het bekendste voorbeeld van platforms die online vrijwilligerswerkmogelijkheden verzamelen, is bijna 20 jaar oud. Voor het eerst gelanceerd in 2000 als NetAid, een initiatief van het VN-ontwikkelingsprogramma dat samen met het VN-vrijwilligersprogramma wordt uitgevoerd, bood het een platform voor aan de VN gelieerde initiatieven en projecten om online vrijwilligers te vinden en te betrekken bij activiteiten in ontwikkelingslanden. In 2004 werd het project opnieuw gelanceerd als onlinevolunteering.org, nu volledig beheerd door het UN Volunteers-programma.⁹

⁸ *Prav tam. (Cravens in Ellis, 2013, Uvod, peti odstavek) in <http://web.archive.org/web/20001214092700/http://www.serviceleader.org/vv/orgs/outside.html> (dostopno 20. julija 2019).*

Jayne Cravens in James Stewart: Internet-mediated volunteering in the EU. Its history, prevalence, and approaches and how it relates to employability and social inclusion (2014), str. 17.

Een ander bekend, zij het iets ander online vrijwilligersinitiatief is het Cyber-Volunteers-programma dat in 2005 van start ging met de steun van UNESCO Zwitserland. Dit initiatief betreft online vrijwilligers met professionele of academische ervaring en vaardigheden op het gebied van informatie- en communicatietechnologie (ICT) om projecten en organisaties te ondersteunen die zich inzetten voor het helpen van gemeenschappen in ontwikkeling.¹⁰

Het Europese jongerenportaal van de EU wijdt een hele pagina aan online vrijwilligerswerk en beschrijft het vooral als een kans voor mensen die met een handicap leven, ingewikkelde schema's hebben of andere problemen ervaren die hen er mogelijk van kunnen weerhouden om deel te nemen aan persoonlijke vrijwilligersactiviteiten.

Dus, zoals we kunnen zien, is online vrijwilligerswerk niet een nieuw fenomeen, maar een activiteit die ook wordt aangemoedigd en gefaciliteerd door de EU gefinancierde programma's. Toch ontbreekt het nog steeds aan uitgebreide richtlijnen voor het managen van dergelijke vrijwilligers. Bepaalde stappen in hun betrokkenheid zijn vergelijkbaar met traditionele wervings- en managementpraktijken van vrijwilligers, maar bepaalde zorgen moeten worden aangepakt om deze praktijk zowel veilig als succesvol te laten zijn, inclusief kwesties met betrekking tot identiteit, beveiliging, betrouwbaarheid en monitoring, die allemaal in deze richtlijnen worden behandeld .

¹⁰ <http://www.icvolunteers.org/index.php?what=vol&id=111> (dostopno 19. marca 2021).

BIJLAGE 2 : NUTTIGE ONTWERPDOCUMENTEN VOOR HET WERVEN & BEHEREN VAN ONLINE VRIJWILLIGERS.

ONLINE VRIJWILLIGERSOVEREENKOMST ONTWERP INHOUD

Deze online vrijwilligersovereenkomst is tot stand gekomen door en tussen (organisatie), hierna te noemen de Organisatie en (vrijwilliger), hierna te noemen de Online Vrijwilliger, op xx/xx/xxxx, als volgt:

De Organisatie vertrouwt de uitvoering van de volgende diensten toe van aan de Online Vrijwilliger die ermee instemt deze diensten uit te voeren.

Deze overeenkomst is geldig van tot

De Online Vrijwilliger stemt ermee in om uur vrijwilligerswerk te doen op de volgende dagen:

Tijdens de plaatsing vervult de Online Vrijwilliger de rol van en zal onder toezicht staan van

De hierboven beschreven diensten zullen worden uitgevoerd met behulp van een beveiligde internetverbinding vanaf elke door de Online Vrijwilliger gekozen plaats. Daarnaast verplicht de Online Vrijwilliger zich tot het volgende:

- Om de rol te vervullen zoals beschreven in de bijgevoegde rolbeschrijving van de vrijwilliger.

Om de rol zo goed mogelijk uit te voeren.

- Het beleid en de procedures van de organisatie volgen.
- Om te voldoen aan tijd- en taakverplichtingen en om voldoende op de hoogte te stellen wanneer niet beschikbaar.
- Handelen op een manier die in overeenstemming is met de doelen en doelstellingen van de organisatie en haar werk verbetert.

De organisatie verplicht zich tot het volgende:

- Het verstrekken van adequate informatie en training om te voldoen aan de verwachtingen zoals beschreven in de beschrijving van de rol van de vrijwilliger.
- Om een proefperiode van weken mogelijk te maken.
- Om uit te leggen wat er van de Online Vrijwilliger wordt gevraagd en om hem/haar te ondersteunen en aan te moedigen om de gewenste resultaten te bereiken.
- Een bij naam genoemde supervisor toewijzen aan de Online Vrijwilliger die hem/haar regelmatig ondersteunings- en supervisiebijeenkomsten zal geven en zal optreden als de 'ga naar'-persoon.
- Om de online vrijwilliger te allen tijde met respect en hoffelijkheid te behandelen.
- Openstaan voor opmerkingen en feedback van alle vrijwilligers.
- Online vrijwilligers waarderen en erkennen als een belangrijke hulpbron bij het bereiken van de doelen van de organisatie.

De hierboven beschreven diensten zullen worden uitgevoerd met behulp van een beveiligde internetverbinding vanaf elke door de Online Vrijwilliger gekozen plaats. Daarnaast verplicht de Online Vrijwilliger zich tot het volgende:

- Om de rol te vervullen zoals beschreven in de bijgevoegde rolbeschrijving van de vrijwilliger.

Om de rol zo goed mogelijk uit te voeren.

- Het beleid en de procedures van de organisatie volgen.
- Om te voldoen aan tijd- en taakverplichtingen en om voldoende op de hoogte te stellen wanneer niet beschikbaar.
- Handelen op een manier die in overeenstemming is met de doelen en doelstellingen van de organisatie en haar werk verbetert.

Deze Overeenkomst is opgesteld in exemplaren, waarbij elk van de contractpartijen

Deze Online Vrijwilligersovereenkomst is alleen bindend ter ere en is niet bedoeld als een juridisch bindend contract tussen de Online Vrijwilliger en de Organisatie. Het kan op elk moment worden geannuleerd naar goeddunken van beide partijen.

Akkoord met:

Handtekening organisatie.....Datum.....

Handtekening online vrijwilligerDatum

GEDRAGSCODE ONTWERP INHOUD

De online vrijwilliger gaat akkoord met:

- respecteren, naleven en handhaven van de waarden en principes van zoals uitgedrukt in de statuten;
- trachten zorgvuldig en respectvol samen te werken met al degenen met wie ze in contact komen op
- respecteer diversiteit, verschillende rollen en grenzen, en vermijd aanstootgevend;
- streven naar uitmuntendheid bij het leveren van taken, diensten en activiteiten;
- steun de doelen en missie van ervoor te pleiten, alle vaardigheden of kennis te gebruiken om die missie te bevorderen en waar nodig deskundig advies in te winnen;
- respecteer de organisatorische en individuele vertrouwelijkheid. De online vrijwilliger is verantwoordelijk voor het handhaven van de vertrouwelijkheid van alle bevoorrechte informatie waaraan hij wordt blootgesteld tijdens zijn vrijwilligerswerk bij..;
- afstand doen van zijn/haar eigendomsrechten op al het materiaal dat door hem/haar is ontwikkeld of verworven tijdens de stage. De ontvangende organisatie behoudt het eigendom en de auteursrechten van deze intellectuele output;
- volg de procedures beschreven in het ICT Acceptable Use Policy document en onderteken het document.

Gedragscode Overeenkomst Ik, ondergetekende
....., als online vrijwilliger bij, deze
voorwaarden hebben gelezen en akkoord gaan met de Gedragscode van
de Datum Handtekeningen van beide partijen.

BIJLAGE 3 : NUTTIGE WEBSITES EN BRONNEN

Communicatiemiddelen voor het wervingsproces en om regelmatig contact te houden met de geselecteerde vrijwilligers:

Skype

- Google Hangouts
- Zoom
- Slack

COPYRIGHT:

- Pexels, Stock Footage For Free, and Pixabay for stock photos and footage
- Flaticon & Freepik for free-to-use icons and images

TOOLS AND WEBSITES USEFUL FOR ONLINE SECURITY:

- HeartMob: <https://iheartmob.org/> real-life support to those experiencing online harassment
- Crash Override Network: <http://www.crashoverridenetwork.com/> hotline and resources centre for those experiencing online harassment
- Block
- Together: <https://twitter.com/blocktogether> tool that helps to block numerous trolls, harassers, etc. with one click on social media

Do it yourself online safety guide (Chayn): <https://chayn.co/safety/>
HackBlossom's DIY Guide to Feminist Cybersecurity, which can be adapted to the needs of volunteers and the organisation: <https://hackblossom.org/cybersecurity/>

De vertaling van de richtlijnen voor online vrijwilligerswerk van het Engels naar het Nederlands werd mogelijk gemaakt dankzij vrijwilligers van het Brusselse kantoor van Moody's company in juni 2022. De vertaal oefening werd uitgevoerd als onderdeel van hun Moody's vrijwilligersprogramma genaamd Team Up, met als doel bij het steunen van lokale verenigingen, NGO's of andere non-profitorganisaties in België.

© NOVEMBER 2019
EUROPEES VRIJWILLIGERSCENTRUM
MUNDO B, RUE D'EDIMBOURG 26,
BRUSSEL 1050 – BELGIË
WWW.EUROPEANVOLUNTEERCENTRE.ORG

